

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ.

Τελευταία λέξις τῷ κ. Παυλίδῃ

περὶ Κερασούντων.

Εὐχαρίστως εἶδομεν ὅτι ὁ εὐλαδέστατος πρεσβύτερος κ. Παυλίδης μετὰ τὸν ὑψ' ἡμῶν ἐνόμενον ἐλεγχον τῶν αὐτῷ περὶ Κερασούντος εἰρημένων ἐπανέρχεται εἰς τὸ προσφιλὲς αὐτῷ θέμα οὐχὶ ἵνα συζητήσῃ ἢ καινόν τι εἰσενέγκῃ, ἀλλ' ἀπλῶς ἵνα φανῇ ὅτι ἀντελέγχει πως τὰ ἀνέλεγκτα· ὁμολογοῦμεν δὲ ὅτι μετὰ τὴν ἡμετέραν ἐποικοδομητικὴν, ὡς νομίζομεν, ἀπάντησιν, ἐπανέρχεται ἀποταξάμενος τῷ παλαιῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἀνακαλεῖ εἰλικρινῶς ὡς εὐδυνεϊδόντος τὰς παρατηρήσεις αὐτοῦ, ἃς ἐποιήσατο δι' ἄλλους (Ἀντωνιάδην, Δήμιτσαν) οὐχὶ δὲ ἡμᾶς, ὡς λέγει, καίτοι τοῦτο ὄφειλε νὰ πράξῃ πρότερον, γράφων σαφῶς καὶ οὐχὶ ἐπαμφοτερίζων. Ἐπιτηδεύω νῦν οὐχὶ ὡς ἀπλοῦς ἀνατολίτης παπᾶς (φράσις τοῦ ἰδίου) παρακάμπτει ὅλους τοὺς ἀποκαλυφθέντας ὑψ' ἡμῶν σκοπέλους καὶ οὐδὲν ἀναφέρει περὶ τοῦ ἀνυπάρκτου τῶν ὑπ' αὐτοῦ παρατεθειμένων παραπομπῶν καὶ τῶν ἄλλων παρατηρήσεων, θεωρεῖ δὲ πάντας τοὺς μεγαλάνυμους γεωγράφους, Γάλλους, Ἀγγλους καὶ Γερμανοὺς, ὡς σβαλλομένους. Ἡμεῖς δὲν ἐννοοῦμεν — λέγομεν τοῦτο μετὰ λύπης — νὰ παρακολουθήσωμεν τῇ συζητήσῃ ταύτῃ, ἥτις εἰς ἀδιεξίτητον ἀγῶνα προάγει ἡμᾶς καὶ εἰς διόρθωσιν νέων ἀμαρτημάτων τοῦ πρεσβυτέρου κ. Παυλίδου. Οἱ ἀναγνώσται καὶ αἱ ἀδρόταται ἀναγνώστριαι, ἃς ὁ διατριβογράφος ἐπικαλεῖται καὶ χάριν τῶν ὁποίων, φαίνεται, καὶ τὴν χώραν τῶν Κόλχων ἐπιμένει νὰ γράφῃ χώραν τῶν Κολχιδῶν, ἐνόησαν τὴν σπουδαίαν σημασίαν τῶν ἡμῖν γραφόμενων καὶ τῶν πηγῶν, εἰς ἃς βαδίζονται. Ὁ εὐλαδέστατος πρεσβύτερος φαίνεται ἀγνοῶν πληρέστερα τί σημαίνει τὸ Κόλχις (γαῖα, χθών, χώρα) καὶ Κολχίς (γυνή) καὶ ὁ πληθ. Κολχίδες μόνον περὶ γυναικῶν λεγόμενον, τρέχων δὲ οὐδαμῶς προσέχει μὴ βρεχθεῖν, μὴ εἰς βόθρον ἀπεπνιγεῖν. Φαίνεται ἀγνοῶν π. χ. τὴν σημασίαν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ παρασάγγοι, οὐδὲ δίδει προσοχὴν εἰς τὴν διαφορὰν τῶν μιλιῶν, γράφει καὶ ἐπιμένει γράφων χιλιόμετρα ἀντὶ νὰ γράφῃ χιλιόμετρα, λανθάνεται περὶ τὴν χρονολογίαν τῆς κτίσεως τῆς Νικοπόλεως, ἀνάγων αὐτὴν εἰς τὸ ἔτος 68 π. Χ., ἥτοι εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῆς μελλούσης (1) νίκης τοῦ Πομπηίου νικῆσαντος μόλις τῷ 66, ἥτοι μετὰ δύο ἔτη, ὀνομάζει τὸν Εὐμυριάδην Μέγαν, ἐνῶ οὗτος εἶνε ὁ Εὐεργέτης, ὁ δὲ ζ' εἶνε ὁ Μέγας καὶ Διόνυσος κλ., ἐναλλάττει τοὺς Μυθριδάτας, λαμβάνει τὸν Αἰδαδηνὸν (συγγραφεὰ τῶν ἐσχάτων χρόνων) ὡς πᾶριον μάρμαρον ἐν τῇ ὁδοσπειᾷ καὶ τῇ ὁρῇ τῶν λέξεων ἐκφορᾷ, παρακάμπτει τὴν περὶ Κερασούντων συζήτησιν, τὸ δὲ συμπέρασμα πάντων ἐξ ἁμμου σχοινίου πλέκων πειράται νὰ προσδύλῃ τὸ κύρος πάντων τῶν γεωγράφων, Ἀγγλων, Γάλλων καὶ Γερμανῶν καὶ τῶν περιηγητῶν, καὶ ἀνευρίσκει λάθος τοῦ Kierpert περὶ Πέργης, παραπέμπων εἰς τὸν χάρτην τῆς Εὐρώπης τῆς σειρᾶς Ζαφειροπούλου,

χωρὶς νὰ θελήσῃ νὰ ἀνελεῖν καὶ τοὺς τῆς αὐτῆς σειρᾶς χάρτας τοῦ Μακεδονικοῦ καὶ τοῦ Μεσαιωνικοῦ ἐν οἷς ἴσως δὲν θέλει ν' ἀντικατοπτρίσῃ τὰ πρόσωπα τῶν ἀναγνώστων καὶ τῶν ἀδρότατων ἀναγνωστριῶν, ἵνα μὴ τι πάθωσι, φαίνεται. Ἡ Πέργη ὁρθῶς κεῖται. Ταῦτα καὶ μόνον. Ἐγράφημεν τῇ 12/24 Μαρτίου 1893.

Ἐν Ἐπικρῆνῃ τοῦ Βοσπόρου.

Β. Α. ΜΥΣΤΑΚΙΔΗΣ.

Η ΑΥΓΗ ΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΣ.*

Α'.

Ἦρχῃ ἡ φύσις καὶ σιγῇ θεοῦ τὸ πρὸ αὐτῆς ἐξελισσόμενον πρωτοφανὲς καὶ ξένον μυστήριον καὶ τὸ ὄμμα αὐτῆς τὸ φωσφόρον, ὁ ἥλιος, θαμβούμενον καὶ οἶονεῖ δακρύνον, ὡχρὰς ἐπιρρίπτει καὶ ἀσθενεῖς τὰς ἀκτίνάς του· καὶ τοῦ δράματός τούτου, ἱεροῦ καθ' ὅσον ἦρως αὐτοῦ τυγχάνει ὁ Θεός, ἀνιέρου καθ' ὅσον τὸ ἐκπεπτωκὸς πλάσμα τολμᾷ ἵνα ἐχθρικῶς ἐπ' αὐτοῦ ἐπιθῇ τὴν βδελυρὰν χεῖρα, τοῦ δράματός τούτου τοῦ θιξικαρδίου ὑπὸ τε τὴν ἔποψιν τῶν ἀμειλίκτων βρασάνων ἃς μειλιχίως ὁ ἦρως ὑφίσταται, καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς πιστῆς ἐν αὐτῷ ἀπεικονίσεως τῆς εἰς τὸ ἄωτον ἐξικομένης ἀνθρωπίνου διαφθορᾶς, τοῦ δράματός, τέλος, τούτου ἅπερ τὸ πρῶτον ἦδη καὶ τὸ ἔσχατον συγχρόνως παρίσταται ἐν τῷ εὐρεῖ τοῦ κόσμου θεάτρῳ, θυμέλῃ ἐστὶν ἡ κορυφὴ τοῦ λόφου ἐκεῖνου ἐν ᾧ ἀναπαύεται τὸ τάλαν κρανίου τοῦ πρώτου κατὰ χάριν υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ τῆς ἀνθρωπίνης μυρμηκικᾶς ἐκπεπτωκότητος προπάτορος.

Ὡ Γολγοθᾶ! μυστηριώδης ἐξοχὴ τῆς γῆς ἐγκρύπτουσα συγχρόνως τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον, τὴν ζωὴν, διότι περικλείεις τὸ λείψανον τοῦ πρώτου λογικοῦ ὄντος ἐν ᾧ αὕτη ἐπὶ γῆς ἐξέδηλώθη καὶ ὅπερ πρώτη ἐπὶ γῆς ἀφετηρία αὐτῆς ἐγένετο, καὶ τὸν θάνατον, διότι περικλείεις αὐτὸ νεκρόν· ὦ Γολγοθᾶ! ἂν αἱ Ἀνδεις τῆς Ἀτλαντίδος αἱ πετρώδεις καὶ αἱ Ἀλπεις τῆς Εὐρώπης αἱ χιονοβριθεῖς, ἂν τοῦ Κρυκτάσου αἱ ὑψηλόκηρυνοι πέτραι ἐφ' ὧν ὠχμάσθη ποτὲ ἄρρηκτοι πέδαις ὁ φιλάνθρωπος λεωργός, οἶονεῖ πρὸς προδιατύπωσιν τῆς ἐπὶ σοῦ ἡδὴ τελουμένης ὑπερφουοῦς καὶ φιλανθρώπου θυσίας, ἂν τοῦ Ἰμάου, τέλος, αἱ γιγάντειοι καὶ οὐρανομήκεις κορυφαί, ἐφ' ὧν αἰρομένην παρὰ πλανᾶται, χαννοῦται καὶ ἀποκάνει ἡ ἀσθενὴς ἡμῶν ὄρασις ἀπλᾶ μόνον ἐξάρσεις τοῦ εὐρθαύστου φλοιοῦ τῆς καμινωσπλάγχχου ἡμῶν σφαίρας

*) Τὸ ἄρθρον τοῦτο γράφειν κατὰ παράκλησιν ἡμῶν ὑπὸ τῆς ἐδγενοῦς συνεργείας τῆς «Ἐπιθεωρήσεως» πρόωρισται ὅπως δημοσιευθῇ διὰ τοῦ προτέρου τεύχους. ἀλλὰ καθυστερήσαν δημοσιεύεται σήμερον, ὅτε ἐπίσης ἐπικαίρον τυγχάνει ὄν, ἅτε τῆς Ἐκκλησίας ἀγούσης τὸ Ἀντίπαρχα. Σ.Σ.